Factsheet Onderwijs
3 juni 2020

Scholen werken aan heropening

- Scholen in het ***primair onderwijs*** zijn op 11 mei voor 50% open gegaan. De heropening is over het algemeen goed is verlopen. Tussen leerlingen hoeft geen 1.5 meter afstand bewaard te worden. Uit de monitoring van het RIVM, waarvoor gegevens uit meerdere onderzoeken gebruikt zijn, blijken geen contra-indicaties om vanaf 8 juni het primair onderwijs volledig te openen.
- Het ***voortgezet (speciaal) onderwijs*** is op 2 juni volledig open gegaan. De 1.5 meter afstand wordt bewaard tussen leerlingen onderling, tussen leerlingen en personeel en tussen het personeel onderling. De vo-sector heeft aangegeven dat dit in de praktijk betekent dat 25 tot 33% van de leerlingen tegelijkertijd naar school kan. In het vso betekent dit maatwerk. Op dit moment is het voortgezet onderwijs open voor de afnames van schoolexamens en voor de voorbereiding op schoolpraktijkexamens. En voor de opvang van kwetsbare leerlingen (geldt ook voor PO).
- Samen met I&W wordt er gewerkt aan maatregelen om de druk op het openbaar vervoer door het openen van scholen beheersbaar te houden. De VO-Raad heeft samen met regionale vervoerders een handreiking opgesteld voor de scholen, om ervoor te zorgen dat leerlingen zo min mogelijk gebruik maken van het ov. Het merendeel van de scholen heeft afspraken gemaakt met regionale vervoerders. De regionale vervoerders geven aan dat ze er vertrouwen in hebben dat het goed gaat verlopen.

Specifiek voor het voortgezet speciaal onderwijs

- Scholen voor voortgezet speciaal onderwijs mogen per 2 juni open op basis van de anderhalvemetermaatregel. In afwijking van het OMT-advies heeft het kabinet besloten dat in het vso net als in het vo 1,5 meter afstand bewaard wordt tussen alle personen. Maar extra maatwerk is nodig. Daarom wordt deze afstand in de school zo veel als mogelijk gehandhaafd. Daar bij is extra voorzichtigheid nodig, triage mogelijk en het thuishouden van leerlingen met hoger medisch risico toegestaan.
- In het leerlingenvervoer voor het voortgezet speciaal onderwijs wordt gehandeld volgens het kader dat het RIVM heeft opgesteld. De gezondheidscheck (triage) vorm de basis voor de beslissing om een persoon te vervoeren. Het bewaren van 1,5 meter afstand tussen betrokkenen wordt waar mogelijk aangehouden. Waar dat niet mogelijk is, wordt gehandeld in lijn met het kader van het RIVM.

Aangepast testprotocol

- Op woensdag 6 mei is door het RIVM een richtlijn gepubliceerd die omschrijft wanneer een personeelslid zich kan laten testen, wat een school of de kinderopvang moet doen bij ziektegevallen en wanneer melding gedaan moet worden bij de GGD.
- Vanaf 1 juni geldt dat iedereen met klachten zich kan laten testen. Dit geldt dus ook voor onderwijspersoneel.

Kinderopvang/ BSO

- De kinderopvang (dagopvang, gastouderopvang en buitenschoolse opvang) gaat, als de cijfers goed blijven, tegelijkertijd met de basisscholen volledig open op 8 juni.
- Vanaf 8 juni zal de noodopvang alleen nog beschikbaar zijn voor leerlingen van ouders waarvan één van beiden werkzaam is in de zorg gedurende avond, nacht en weekend. Hierover worden afspraken gemaakt met kinderopvang en gemeente. Deze vorm van noodopvang blijft in ieder geval tot 1 juli beschikbaar. In juni wordt gekeken of dit gecontinueerd moet worden.

Kinderen/studenten in een kwetsbare positie

- Er zijn kinderen/studenten voor wie onderwijs en opvang thuis niet (goed) mogelijk is, doordat deze kinderen speciale zorg nodig hebben of omdat er thuis onvoldoende stabiliteit is. Scholen en gemeenten kijken samen met Veilig Thuis, Jeugdzorg en andere relevante betrokken partijen op lokaal niveau voor welke leerlingen welke ondersteuning en/of opvang nodig is, naast de dag(del)en dat zij nu weer naar school gaan.
- Door betrokken onderwijspartijen wordt er gezamenlijk een periodieke monitoring gehouden aangaande noodopvang (ko/po), kinderen in een kwetsbare positie en kinderen die niet in beeld zijn (beiden ko/po/vo/mbo). Doel van de monitoring is waar nodig extra maatregelen te treffen als er knelpunten zijn.
- In het primair onderwijs ging het in week 20, dus na de meivakantie, om de volgende aantallen kinderen in een kwetsbare positie:
    - 6.650 kinderen in de leeftijdscategorie 0-3 jaar,
    - 21.000 reguliere basisschoolleerlingen,

    - 5.600 leerlingen van scholen voor voortgezet speciaal basisonderwijs
    - Voor speciaal (basis)onderwijs zijn er gegevens meer, omdat deze leerlingen volledig naar school zijn gegaan per 11 mei.
- In het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs ging het in week 20 om de volgende aantallen leerlingen/studenten in een kwetsbare positie:
    - 40.600 leerlingen van scholen voor voortgezet onderwijs en
    - 24.300 studenten van instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs
- Bij kinderen die niet worden bereikt gaat het om de volgende aantallen bij de gemeenten die gereageerd hebben op de monitor:
    - gemiddeld 10 leerlingen per gemeente (waarvan 1,3 leerling in het speciaal basisonderwijs of (voortgezet) speciaal onderwijs).
- Uit de monitor voor het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs ging het in week 20 om:
    - 1.300 leerlingen in het voortgezet onderwijs die niet worden bereikt.
    - 2.600 studenten in het middelbaar beroepsonderwijs die niet worden bereikt.
- In de media verscheen onlangs berichtgeving over het feit dat er hoog verzuim zou zijn bij kinderen uit arme gezinnen. Er kwamen een aantal elementen naar voren, waaronder het feit dat ouders angsten hebben dat hun kinderen als proefkonijn worden gebruikt en dat ouders van Marokkaanse en Turkse afkomst zien dat in Marokko en Turkije strengere maatregelen gelden. Ook noemen ouders familieleden die tot een risicogroep behoren als reden om kinderen thuis te houden. In het mondelinge vragenuurtje van 18 mei jl. heeft MBVOM hierover vragen beantwoord van het lid Heerema volgens de volgende lijn:
    - Scholen en leerplichtambtenaren doen er alles aan om zoveel mogelijk kinderen naar school te laten komen. Uitgangspunt is immers dat alle kinderen naar school gaan.
    - We zitten in de overgangsfase na de start van het basisonderwijs.
    - Er is verwezen naar de aangenomen motie in de Kamer over het niet handhavend optreden door leerplichtambtenaren.

Onderwijs op afstand

- Als kinderen niet thuis over een laptop of pc beschikken, zien we vaak dat scholen in overleg met gemeenten hierin kunnen voorzien. Daarnaast heeft SIVON met geld van OCW (eerste tranche (10)(2b) ook laptops gekocht en zijn die gedistribueerd naar die plekken waar het echt nodig is. Hiermee kon echter niet aan de volledige vraag voldaan worden. Op 4 mei is in een brief aan de TK gemeld dat er (10)(2b) extra beschikbaar wordt gesteld voor de financiering van de resterende vraag naar laptops en tablets. Hiermee komt het totaal dus op (10)(2b)
- Diverse telecomproviders hebben tijdelijk kosteloos aanbod beschikbaar gesteld voor leerlingen die thuis geen internetverbindingen hebben. De PO-Raad, VO-raad en telecomproviders zijn in overleg over het identificeren en oplossen van knelpunten rond internetverbindingen bij leerlingen thuis.
- Voor scholen en ouders is er in samenwerking met de PO-Raad, VO-raad, OCW en Kennisnet informatie beschikbaar over het inrichten van les op afstand, maar ook over het organiseren van onderwijs weer op school. Die informatie is beschikbaar op de websites www.lesopafstand.nl en www.weeropschool.nl. Aan deze sites is ook een loket verbonden waar leraren, schoolleiders, bestuurders en ouders terecht met vragen.
- Ook de private aanbieders van digitaal lesmateriaal leveren hun bijdrage, bijvoorbeeld door licenties ook voor thuisgebruik open te stellen, en door de capaciteit van hun systemen te verhogen zodat iedereen gebruik kan maken van de online leeromgevingen.
- Uit de monitoring noodopvang/kinderen in een kwetsbare positie blijkt dat in week 20 gemeenten in de meeste gevallen aangeven dat er geen verdere behoefte is aan devices en hotspots. Alleen in het primair onderwijs zijn er nog gemiddeld 1 à 2 devices per gemeente nodig.

Inhaal- en ondersteuningsprogramma's

- Voor het inhalen van leerachterstanden in de voorschoolse educatie (ve), het primair onderwijs (po), het voortgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) zijn eenmalig extra middelen gereserveerd.
- Met deze middelen kunnen aanbieders van ve, scholen en instellingen in de periode van de zomervakantie van 2020 tot en met de zomervakantie van 2021 leerlingen en studenten ondersteunen bij het inhalen van leerachterstanden door extra facultatieve programma's en ondersteuning te bieden naast de reguliere onderwijstijd. De regeling is bedoeld voor leerlingen in een kwetsbare positie met een onderwijsachterstand of een vergroot risico op leer- en ontwikkelachterstanden. De school bepaalt zelf welke van haar leerlingen in aanmerking komen voor het volgen van een inhaal- en ondersteuningsprogramma.
- In het vmbo en praktijkonderwijs kan daarnaast beroepspraktijkvorming worden ingehaald. Ook voor het mbo zijn deze additionele bedoeld om te voorkomen dat mbo-studenten geen

verdere studievertraging oplopen doordat de beroepspraktijkonderdelen van de opleidingen geen doorgang kunnen vinden.
- De verdeling van de beschikbare middelen per sector is als volgt:
  1. voor de ve is (10)(2b) beschikbaar,
  2. voor het po is (10)(2b) beschikbaar,
  3. voor het vo is (10)(2b) beschikbaar,
  4. voor het mbo is (10)(2b) beschikbaar.
- Daarnaast is er (10)(2b) beschikbaar voor onderzoek, monitoring, uitvoering en communicatie.

Examens in het voortgezet (speciaal) onderwijs
- Het centraal examen is dit jaar komen te vervallen, leerlingen kunnen hun diploma halen op basis van de resultaten voor het schoolexamen.
- Op 4 juni moeten de schoolexamens zijn afgerond en horen leerlingen of ze geslaagd of gezakt zijn.
- Leerlingen die gezakt zijn of hun cijfers willen verbeteren mogen in de periode tot de start van de zomervakantie voor twee vakken resultaatverbeteringstoetsen maken. Deze toetsen tellen voor 50% mee, tenzij het cijfer hiermee lager uitvalt.
- Voor kandidaten voor het staatsexamen, waaronder leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs, is het diploma gebaseerd op de resultaten voor het college-examen. Vanwege de omstandigheden is hierbij maximaal aandacht voor maatwerk en zijn er extra herkansingsmogelijkheden.
- De aanmelddatum voor het vervolgonderwijs is een maand naar achteren is verplaatst (naar 1 mei voor het mbo, 1 juni voor het hoger onderwijs) waardoor leerlingen en studenten meer ruimte krijgen voor het kiezen van een studie.
- Staatsexamenkandidaten die door de extra herkansingen (die in het nieuwe schooljaar plaatsvinden) na 1 september hun diploma ontvangen, kunnen alvast doorstromen naar een vervolgopleiding, mits de opleiding hiermee instemt. Hiervoor is een wetswijziging in voorbereiding.

<u>Middelbaar beroepsonderwijs & hoger onderwijs</u>

Examens mbo
- Een aantal mbo-scholen heeft tot en met 6 april geen fysieke examens meer afgenomen, zodat zij alle ruimte hadden om het onderwijs op afstand en de examinering goed vorm te geven. De minister van OCW heeft aangegeven hiervoor begrip te hebben.
- OCW heeft samen met de MBO Raad (sectorraad voor het mbo) aan een handreiking gewerkt waarin er meer duidelijk wordt over een verantwoorde diplomering van studenten. De mbo-scholen zetten vanaf 7 april de examinering en diplomering weer op een verantwoorde manier door.
- Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) heeft de tijdvakken, waarbinnen de centraal examens in het mbo flexibel kunnen worden afgenomen door scholen, maximaal verruimd. Hierdoor hebben mbo-scholen de mogelijkheid om vanaf nu tot en met 10 juli elke dag examens af te nemen bij de studenten bij wie dat nog moet gebeuren voor het behalen van hun diploma voor 1 januari 2021.

Stages/BPV-uren
- BOL (beroepsopleidende leerweg)- en BBL (beroepsbegeleidende leerweg)-onderwijs dat bij bedrijven plaatsvindt kan doorgaan, op voorwaarde dat de ontvangende organisatie of school dat toestaat, handelt conform de richtlijnen van de overheid en het onderwijs plaatsvindt op een wijze die past bij de richtlijnen van RIVM en GGD.
- Als de beroepspraktijkvorming (BPV) eerder wordt afgebroken als gevolg van de Coronacrisis, is het aan het onderwijsteam te beoordelen of leerdoelen en praktijkopdrachten afgerond kunnen worden, zonder dat de uren geheel gemaakt worden. Daarbij kan ook gekeken worden naar resultaten uit eerdere stages of naar alternatieve (praktijk-)opdrachten.

Doorstroom mbo-hbo
- Mbo-4 studenten mogen onder specifieke voorwaarden al met een AD- of hbo-opleiding beginnen. Het gaat dan om de mbo-student die door deze crisis nog een beperkt deel van de mbo-opleiding moet afronden en vanwege een mogelijk verlaat diplomabesluit formeel niet tijdig voldoet aan de toelatingsvoorwaarden. Deze studenten hebben tot 1 januari 2021 de mogelijkheid om het mbo-4-diploma te verwerven.

Afstandsonderwijs mbo/ho

- Er lijken geen grote knelpunten te zijn die de Rijksoverheid moet helpen wegnemen. De stappen die instellingen hebben gemaakt zijn enorm. Zo heeft de Wageningen Universiteit in een week tijd 200 cursussen gedigitaliseerd.
- De ICT-coöperaties van de onderwijsinstellingen SURF, saMBO-ICT en Kennisnet spelen een essentiële rol in de huidige ontwikkelingen. Onderwijsinstellingen zoeken op dit moment naar mogelijkheden om de examinering op afstand te realiseren.

Bindend studieadvies hoger onderwijs

- Alle studenten die studievertraging oplopen door het coronavirus, krijgen uitstel van het bindend studieadvies. Dat betekent dat zij in het tweede studiejaar de bsa-norm kunnen halen. Universiteiten en hogescholen geven dit vorm
    - Ofwel door een generiek uitstel van het bsa aan alle eerstejaarsstudenten te verlenen,
    - Ofwel door nadere richtlijnen vast te stellen die voor studenten duidelijk maken wanneer zij voor uitstel van het bsa in aanmerking komen

Heropening mbo en ho

- Op 15 juni zetten we een kleine tussenstap naar, waar mogelijk, deels openen van activiteiten van onderwijssectoren met een (boven)regionaal karakter, zoals praktijkgericht onderwijs op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en examens en praktijkgericht onderwijs op het hoger onderwijs (ho).
    - NB: onderwijsactiviteiten op locaties van de mbo-scholen zijn bij uitzondering al toegestaan, bijvoorbeeld voor de voorbereiding en op en de uitvoering van examens, en voor (kwetsbare) studenten die onvoldoende faciliteiten voor leren op afstand hebben.
- Om het openbaar vervoer te ontlasten begint en eindigt het fysieke onderwijs niet tijdens spitstijd. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het onderwijs plaatsvindt tussen 11.00-15.00 en na 20.00 uur. Zo kunnen studenten reizen buiten de spits. Er is ruimte voor maatwerk, ook t.a.v. het tijdslot.

Compensatie en financiën studenten

- Het kabinet heeft 15 mei bekend gemaakt dat er eenmalig € 200 miljoen beschikbaar is voor studenten om de gevolgen van de coronacrisis te verzachten.
- Alle studenten die zich komend collegejaar opnieuw moeten inschrijven en tussen september 2020 en eind januari 2021 afstuderen aan het mbo, hbo of hun masterdiploma aan de universiteit halen, krijgen een financiële tegemoetkoming.
- Zij krijgen een bedrag dat neerkomt op ongeveer drie maanden les-, cursus- en collegegeld. Dat betekent voor een bbl-student in het mbo €150, voor een bol-student in het mbo €300 en voor een student in het hoger onderwijs €535.
- Alle studenten waarvan in de maanden juli, augustus en september hun recht op basisbeurs of aanvullende beurs afloopt, krijgen eveneens een financiële tegemoetkoming.
- Voor mbo(bol) studenten met een basisbeurs betekent dit €800, ontvangen zij ook een aanvullende beurs krijgen ze €2000. Voor studenten in het hoger onderwijs met een aanvullende beurs is de eenmalige ondersteuning €1500.
- Daarnaast geldt dat DUO coulance betracht. Zo kunnen studenten hun lening verhogen, dat kan ook met terugwerkende kracht vanaf het begin van het collegejaar. Zo worden studenten geholpen die in financiële nood zitten. [Studieleningen mogen worden terugbetaald in 35 jaar en alleen als je inkomen daarvoor toereikend is.]
- Studenten in het hoger onderwijs krijgen 3 maanden langer recht op het studentenreisproduct. Ze krijgen dit automatisch toegevoegd en hoeven hiervoor niet het reisproduct tijdelijk stop te zetten. De duur van het reisrecht in het hoger onderwijs betreft de nominale studieduur plus een jaar. Studenten die langer studeren hebben profijt van deze maatregel. In het mbo is de verlenging niet nodig omdat het reisrecht voor mbo'ers al drie jaar langer is dan de nominale studieduur. De reisvoorziening kan niet worden gebruikt als iemand al is afgestudeerd; ook met deze verlenging niet.